

Delphi

Ny praxis avseende solcellsanläggningar

Erica Nobel / Partner / Advokat, **Caroline Appelberg** / Associate &
Lucas Claesson / Associate

Ny praxis avseende solcellsanläggningar

Erica Nobel / Partner / Advokat, **Caroline Appelberg** / Associate & **Lucas Claesson** / Associate

Mark och miljööverdomstolen fastställer länsstyrelsens beslut att förbjuda två solcellsanläggningar på brukningsvärd jordbruksmark.

Under de senaste åren har intresset för att installera solcellsanläggningar ökat i antal. Mark- och miljödomstolen i Växjö har i ett antal mål upphävt Länsstyrelsens i Skånes län beslut att förbjuda etableringar av solcellsanläggningar på jordbruksmark. I veckan klaggjorde Mark- och miljööverdomstolen vad som gäller för att placera solcellsanläggningar på s.k. brukningsvärd jordbruksmark i två avgöranden.

[Valet av plats - en central fråga](#)

Mark- och miljööverdomstolens domar M 1026–22 och M 15064–21 gällde etablering av solcellsanläggningar i Kristiandsstads respektive Ängelholms kommun. Den centrala frågan i målen avsåg valet av plats för verksamheterna, båda solcellsanläggningarna var nämligen planerade på brukningsvärd jordbruksmark. Enligt 3 kap. 4 § miljöbalken gäller att brukningsvärd jordbruksmark får tas i anspråk för bebyggelse eller anläggning endast om det är nödvändigt för att tillgodose väsentliga samhällsintressen och behovet inte kan tillgodoses på ett från allmän synpunkt tillfredsställande sätt genom att annan mark tas i anspråk. Bestämmelsen var därmed central för bedömningen om solcellsanläggningarna kunde tillåtas.

I denna del kan konstateras att mark- och miljödomstolarna hittills har gjort olika bedömningar

avseende om bestämmelsen om brukningsvärd jordbruksmark överhuvudtaget är tillämplig på solcellsanläggningar. Avseende solcellsanläggningen i Ängelholms kommun bedömde mark- och miljödomstolen att solcellsanläggningen skulle utgöra ett tillfälligt ianspråktagande, mot denna bakgrund fann således domstolen att solcellsanläggningen inte innebar att jordbruksmarken på ett varaktigt vis skulle tas i anspråk.

För solcellsanläggningen i Kristianstads kommun gjorde Mark- och miljödomstolen i Växjö en samlad bedömning och ansåg lokaliseringen kunde godtas. Som domskälen får förstås ansåg däremot domstolen i det målet att det var fråga om ett varaktigt ianspråktagande.

I mitten av november meddelades en dom av Mark- och miljödomstolen i Vänersborg som avsåg uppförande av solcellsanläggning i Linköpings kommun, M 4053-22. Domstolen fastställde länsstyrelsens förbud att uppföra anläggningen med hänvisning till att det inte var visat att anläggningen inte kunde uppföras på en annan plats än på jordbruksmark.

[Mark- och Miljööverdomstolens avgöranden](#)

I mål 1026–22 avseende solcellsanläggningen i Ängelholms kommun konstaterade Mark och miljööverdomstolen att verksamheten planerades på brukningsvärd jordbruksmark. Därefter bedömde domstolen med hänsyn till solcellsanläggningens konstruktion, omfattning och livslängd att det var fråga om en anläggning i den mening som avsågs i 3 kap. 4 § miljöbalken. Med beaktande av solcellsanläggningens tekniska livslängd om 35 år konstaterade domstolen att solcellerna kommer att hindra brukandet av

jordbruksmarken i vart fall under panelerna närmast marken och där pålarna placeras. Domstolen gjorde bedömningen att marken därmed skulle anses tagen i anspråk på ett varaktigt sätt (se prop. 1985/86:3 s 158). Det faktum att marken i ett senare skede kunde återställas ansåg domstolen inte påverka denna bedömning (jfr. Mark- och miljööverdomstolens avgöranden M 7163–19 och P 8280–17).

För att avgöra om solcellsanläggningen var tillåtlig gick Mark- och miljööverdomstolen vidare till att bedöma om lokaliseringen kunde ordnas på annan mark som inte är brukningsvärd jordbruksmark. I denna bedömning hänvisade domstolen till förarbetena som anger att en lokalisering ska vara tekniskt och funktionellt lämplig samt ekonomiskt rimlig. Med bakgrund i detta ansåg Mark och miljööverdomstolen, med hänvisning till domstolens dom i mål P 14634–20, att det kan åligga exploitören att genomföra en utredning som visar att det inte finns annan mark som är bättre lämpad för ändamålet. Hur omfattande utredningen behöver vara beror dock på omständigheterna i det enskilda fallet, däribland vad som ska anläggas. Domstolen bedömde att det inte var tillräckligt att begränsa lokaliseringsutredningen till en viss fastighet.

Följaktligen fann domstolen att sökandens lokaliseringsutredning var otillräcklig för att nå slutsatsen att ifrågavarande jordbruksmark behövdes tas i anspråk för solcellsanläggningen. Det ansågs därför inte heller förenligt med 3 kap. 4 § andra stycket miljöbalken att tillåta solcellsanläggningen. Länsstyrelsens beslut att förbjuda anläggningen skulle således fastställas.

Avgörandet i mål 15064–21, om solcellsanläggningen i Ängelholms kommun, motiverade Mark- och miljööverdomstolen med stöd i ett snarlikt resonemang. Efter en genomgång av samma praxis och förarbetsuttalanden, ansåg domstolen att lokaliseringsutredningen även i detta mål otillräcklig för att nå slutsatsen att det var nödvändigt att ta i anspråk ifrågavarande jordbruksmark för solcellsanläggningen. Länsstyrelsens beslut fastställdes således även i detta mål.

[Ny-gamla insikter om krav på lokaliseringsutredningar](#)

Det är utifrån Mark- och miljööverdomstolens domar tydligt att etablering av solcellsanläggningar på brukningsvärd jordbruksmark framöver kommer anses vara ett varaktigt ianspråktagande av sådan mark, oavsett eventuella möjligheterna att återgå till jordbruk när solcellsanläggningen monteras ner.

Vidare medför domarna att det framöver åligger verksamhetsutövaren att inom ramen för sin lokaliseringsutredning visa att det inte finns mark som är bättre lämpad för solcellsanläggningen än den brukningsvärda jordbruksmarken. Det är i sig ingen nyhet, samtidigt går det inte utifrån domarna att dra någon närmare slutsats om hur långt denna utredningsplikt sträcker sig. Vad som kan konstateras är dock att det i mål avseende solcellsanläggningar på brukningsvärd jordbruksmark, är otillräckligt att begränsa lokaliseringsutredningen till tillgänglig mark på en viss fastighet. Domstolen ger dock ingen ytterligare vägledning för hur omfattande utredning som krävs i denna del.

Med bakgrund i denna otydlighet avseende kraven på lokaliseringsutredningen för solcellsanläggningar på brukningsvärd jordbruksmark, är det ingen högoddsare att Mark- och miljööverdomstolen framöver på nytt kommer att behöva återkomma till frågan om lokalisering.

Kontakt:

Erica Nobel / Partner / Advokat
+46 (0) 733 80 02 25
erica.nobel@delphi.se

Caroline Appelberg / Associate
+46 (0) 767 72 00 94
caroline.appelberg@delphi.se

Lucas Claesson / Associate
+46 (0) 767 72 00 78
lucas.claesson@delphi.se